

Valmius- ja turvallisuuslautakunta 03.09.2024 § 18

§ 18

Vuosittaisen raportoinnin antaminen aluehallitukselle vuoden 2023 omavalvontaohjelmasta

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Ihamäki Veli-Pekka

Päätösehdotus

Pelastusjohtaja Ihamäki Veli-Pekka

Valmius- ja turvallisuuslautakunta päättää

1. hallintosäännön 62 §:n kohdan 5 mukaisesti arvioida pelastustoimen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta ja palvelutasoa kokouksessa annetun omavalvontaohjelman raportoinnin perusteella seuraavasti:

Vuonna 2023 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on rakentunut osaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Palvelujen saatavuus on pystytty turvaamaan siirtymävaiheen yli ilman keskeytyksiä vuodenvaihteessa 2022–2023. Pelastustoimen ja ensihoidon yksiköt pystyivät vastaamaan hälytystehtäviin, ja onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa ei tapahtunut merkittäviä notkahduksia. Henkilöstön palkanmaksu tapahtui ajallaan ja tieto- ja viestiliikenneyhteyksien osalta ei ollut merkittäviä häiriöitä. Valmius- ja turvallisuuslautakunta arvioi pelastuslaitoksen palvelujen toteutuneen Länsi-Uudellamaalla kokonaisuudessaan vuonna 2023 kohtuullisen riittävällä tasolla.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat pääosin saavuttivat asetetut tavoitteet lukuun ottamatta muutamia haasteellisia kohteita ja olosuhteita. Erityistä huolta aiheuttaa kuitenkin ensimmäisen luokan riskialueiden tavoitettavuus Espoon kaakkoisosissa. Tästä on myös aluehallintovirasto antanut korjausmääräyksen (10.4.2024 - ESAVI/42163/2022). Valmius- ja turvallisuuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että Otaniemen paloaseman toiminta saadaan käynnistymään mahdollisimman pian ja muihin korjausmääräyksessä esitettyihin puutteisiin vastataan riittävällä resursoinnilla.

Pelastuslaitos on joutunut toimimaan poikkeuksellisen pienillä henkilövahvuuksilla osin taloudellisen tilanteen takia ja osin pelastushenkilöstön saatavuuden haasteen takia. Valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävä on arvioida pelastuslaitoksen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta ja palvelutason toteutumista. Tältä osin lautakunta ilmaisee huolensa henkilöstön kuormittuneisuudesta sekä myös vajaalla toimivien yksiköiden kyvystä tarjota riittävät palvelut alueen asukkaille.

Taloudellisen tilanteen takia pelastuslaitos on joutunut toiminnassaan painottumaan kiireellisten hälytyspalveluiden ylläpitämiseen ja tämä on johtanut siihen, että onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ei ole pystytty toteuttamaan täysimääräisesti palvelutasopäätöksen mukaisesti. Erityisesti turvallisuusviestinnän ja turvallisuuskoulutusten osalta on jääty asetetusta tavoitteesta ja palveluja ei ole pystytty kehittämään toivotulla tavalla.

Valmius- ja turvallisuuslautakunta on kiinnittänyt huomiota havaintoon, että ikääntyvien määrän kasvu sekä ikääntyvien kotona asumisen yleistyminen on vaikuttanut loukkaantuneiden ja menehtyneiden määriin ja osuus on kasvussa. Kotona asumisen turvallisuus tulee olla keskeisenä kehittämiskohteena pohdittaessa uusia asumispalveluratkaisuja.

Valmius- ja turvallisuuslautakunta toistaa 16.5.2024 § 12 antamansa näkemyksen, että toiminnassa tulee edelleen panostaa ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Toimipisteet tulee sijoittaa niin, että palvelujen tuottamisen edellytykset turvataan. Lautakunta edellyttää, että aluehallintoviraston lausunnon mukaisesti puutteet korjataan pelastustoimen järjestämislain § 3 mukaiselle riittävälle tasolle. Toimintavalmiusajoissa tulee säilyä kansallisen ohjeistuksen mukaisella tasolla. Sopimispalokuntien rooli on toiminnassa tärkeää, ja sitä yhteistyötä tulee jatkaa ja kehittää. Palveluverkkoa tukee hyvä yhteistyö viereisten hyvinvointialueiden pelastuslaitosten kanssa;

2. esittää aluehallitukselle, että aluehallitus päättää merkitä tiedoksi liitteenä yksi olevan omavalvontaohjelman raportoinnin vuodelta 2023 ja valmius- ja turvallisuuslautakunnan tekemän arvioinnin ja

3. merkitä tiedoksi liitteenä kaksi olevan omavalvontaohjelman raportin ajalta tammikuu - huhtikuu 2024.

Käsittely

Käsittelyn aikana jäsen Vanhanen teki seuraavan muutosehdotuksen, jota jäsen Elo kannatti:

Muutetaan alkuperäinen lause kohdan 1. alta: "Valmius- ja turvallisuuslautakunta haluaa kiinnittää huomiota siihen, että Otaniemen paloaseman toiminta saadaan käynnistymään mahdollisimman pian ja muihin korjausmääräyksessä esitettyihin puutteisiin vastataan riittävällä resursoinnilla." Muotoon: "Valmius- ja turvallisuuslautakunta edellyttää aluehallitusta kiirehtimään Otaniemen paloaseman toiminnan käynnistämistä mahdollisimman pian ja muihin korjausmääräyksessä esitettyihin puutteisiin vastaamista riittävällä resursoinnilla, jotta lain edellyttämät toimintavalmiusajat ja palvelutaso voidaan täysimääräisesti turvata."

Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi. Puheenjohtaja tiedusteli kokoukselta, voidaanko jäsen Vanhasen tekemä muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti. Koska kukaan ei vastustanut tätä, puheenjohtaja totesi, että valmius- ja turvallisuuslautakunta hyväksyi muutosehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Valmius- ja turvallisuuslautakunta päätti

1. hallintosäännön 62 §:n kohdan 5 mukaisesti arvioida pelastustoimen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta ja palvelutasoa kokouksessa annetun omavalvontaohjelman raportoinnin perusteella seuraavasti:

Vuonna 2023 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on rakentunut osaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialuetta. Palvelujen saatavuus on pystytty turvaamaan siirtymävaiheen yli ilman keskeytyksiä vuodenvaihteessa 2022–2023. Pelastustoimen ja ensihoidon yksiköt pystyivät vastaamaan hälytystehtäviin, ja onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa ei tapahtunut

merkittäviä notkahduksia. Henkilöstön palkanmaksu tapahtui ajallaan ja tieto- ja viestiliikenneyhteyksien osalta ei ollut merkittäviä häiriöitä. Valmius- ja turvallisuuslautakunta arvioi pelastuslaitoksen palvelujen toteutuneen Länsi-Uudellamaalla kokonaisuudessaan vuonna 2023 kohtuullisen riittävällä tasolla.

Pelastustoiminnan toimintavalmiusajat pääosin saavuttivat asetetut tavoitteet lukuun ottamatta muutamia haasteellisia kohteita ja olosuhteita. Erityistä huolta aiheuttaa kuitenkin ensimmäisen luokan riskialueiden tavoitettavuus Espoon kaakkoisosissa. Tästä on myös aluehallintovirasto antanut korjausmääräyksen (10.4.2024 - ESAVI/42163/2022). Valmius- ja turvallisuuslautakunta edellyttää aluehallitusta kiirehtimään Otaniemen paloaseman toiminnan käynnistämistä mahdollisimman pian ja muihin korjausmääräyksessä esitettyihin puutteisiin vastaamista riittävällä resurssoinnilla, jotta lain edellyttämät toimintavalmiusajat ja palvelutaso voidaan täysimääräisesti turvata.

Pelastuslaitos on joutunut toimimaan poikkeuksellisen pienillä henkilövahvuuksilla osin taloudellisen tilanteen takia ja osin pelastushenkilöstön saatavuuden haasteen takia. Valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävä on arvioida pelastuslaitoksen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta ja palvelutason toteutumista. Tältä osin lautakunta ilmaisee huolensa henkilöstön kuormittuneisuudesta sekä myös vajaalla toimivien yksiköiden kyvystä tarjota riittävät palvelut alueen asukkaille.

Taloudellisen tilanteen takia pelastuslaitos on joutunut toiminnassaan painottumaan kiireellisten hälytyspalveluiden ylläpitämiseen ja tämä on johtanut siihen, että onnettomuuksien ehkäisyn palveluja ei ole pystytty toteuttamaan täysimääräisesti palvelutasopäätöksen mukaisesti. Erityisesti turvallisuusviestinnän ja turvallisuuskoulutusten osalta on jääty asetetusta tavoitteesta ja palveluja ei ole pystytty kehittämään toivotulla tavalla.

Valmius- ja turvallisuuslautakunta on kiinnittänyt huomiota havaintoon, että ikääntyvien määrän kasvu sekä ikääntyvien kotona asumisen yleistyminen on vaikuttanut loukkaantuneiden ja menehtyneiden määriin ja osuus on kasvussa. Kotona asumisen turvallisuus tuleekin olla keskeisenä kehittämiskohteenä pohdittaessa uusia asumispalveluratkaisuja.

Valmius- ja turvallisuuslautakunta toistaa 16.5.2024 § 12 antamansa näkemyksen, että toiminnassa tulee edelleen panostaa ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Toimipisteet tulee sijoittaa niin, että palvelujen tuottamisen edellytykset turvataan. Lautakunta edellyttää, että aluehallintoviraston lausunnon mukaisesti puutteet korjataan pelastustoimen järjestämislain § 3 mukaiselle riittävälle tasolle. Toimintavalmiusajoissa tulee säilyä kansallisen ohjeistuksen mukaisella tasolla. Sopimispalokuntien rooli on toiminnassa tärkeää, ja sitä yhteistyötä tulee jatkaa ja kehittää. Palveluverkkoa tukee hyvä yhteistyö viereisten hyvinvointialueiden pelastuslaitosten kanssa;

2. esittää aluehallitukselle, että aluehallitus päättää merkitä tiedoksi liitteenä yksi olevan omavalvontaohjelman raportoinnin vuodelta 2023 ja valmius- ja turvallisuuslautakunnan tekemän arvioinnin ja

3. merkitä tiedoksi liitteenä kaksi olevan omavalvontaohjelman raportin ajalta tammikuu - huhtikuu 2024.

Pelastustoimen järjestämislaki (613/2021) 16 § edellyttää, että hyvinvointialueen on varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen. Hyvinvointialueen on varmistettava pelastustoimen palvelujen saatavuus, laatu ja vaikuttavuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue toteuttaa pelastustoimen omavalvontaa palvelujen järjestäjän vastuulla sekä palveluntuottajana. Hyvinvointialue ohjaa ja valvoo järjestämisvastuulle kuuluva palvelutuotantoa. Omavalvontaohjelman mukaisesti ohjelmaan perustuvat raportit tulee käsitellä hyvinvointialueen laatuverkostossa, tämän jälkeen pelastuslaitoksen johtoryhmässä ja viedä tiedoksi hyvinvointialueen johtoryhmään. Henkilöstöorganisaation käsittelyn jälkeen raportit käsitellään valmius- ja turvallisuuslautakunnassa, joka raportoi aluehallitukselle vuosittain. Omavalvonnan raportit julkaistaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Raportti on käsitelty pelastuslaitoksen johtoryhmässä 21.8.2024 sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen laatu- ja omavalvontaverkoston ohjausryhmässä 26.8.2024.

Aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 21.11.2022 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen omavalvontaohjelman. Sen jälkeen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma on päivitetty. Valmius- ja turvallisuuslautakunta hyväksyi 11.4.2024 kokouksessaan omavalvontaohjelman pelastustoimen osuuden vuosille 2024–2026, sekä aluehallitus hyväksyi kokouksessaan 22.4.2024 omavalvontaohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon osuuden vuosille 2024–2026.

Vuoden 2023 omavalvonnan raportointi poikkeaa hieman uusimmasta omavalvontaohjelmassa kuvatusta. Omavalvontaraportin tietosisältöjä kehitetään asukkaiden palautteen ja omavalvonnan toimintaprosessista saatavan tiedon pohjalta.

Länsi-Uudenmaan omavalvontaohjelma kuvaa hyvinvointialueen tasolla, miten alueen järjestämien palvelujen laatua, asianmukaisuutta ja turvallisuutta valvotaan. Omavalvontaohjelman painopisteitä ja seurantakohteita ovat palvelujen saatavuus, jatkuvuus, laatu ja turvallisuus, henkilöstö, asiakaskokemus ja yhdenvertaisuus. Omavalvontaohjelman toteutumisen seurantaraportit julkaistaan kolme kertaa vuodessa hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Toimivalta

Hallintosäännön 62 §:n kohdan 5 mukaan valmius- ja turvallisuuslautakunnan tehtävänä on seurata ja arvioida pelastustoimen palvelujen lainmukaisuutta, vaikuttavuutta, palvelutason toteutumista sekä raportoida asiasta aluehallitukselle vuosittain.

Liitteet

- 1 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastuslaitoksen omavalvontaraportti 2023
- 2 Omavalvonnan seurantaraportti 1-4 2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria